جاڭا ماتەريالدار كۈش قوسىپ، جاساۋ كاسىبى جاڭالاندى

(باسى 1 ـ بەتتە)

6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۈنى MTO جۈيەلى تەحنىكاسى جۇڭگو مۇناي جانە خىمىيا ونەركاسىبى بىرلەستىگىنىڭ ىلىم ـ تەحنىكا جەتىستىكتەرى ساراپتاماسىنان ئساتتى ئوتتى، ساراپتاما ناتىجەسىندە بۇل تەحنىكا "جالپى تۇلعالىق جاقتا حالقارا بويىنشا وزىق، ئبىر ئبولىم تەحنىكاسى حالقارادا الدىڭعى قاتاردا تۇرادى" دەپ كورسەتىلدى. وزىق تەحنىكانىڭ دەمەۋىندە بىيل الدىڭعى جارتى جىلدا شىنحۋا شىنجياڭ خىمىيا ونەركاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگى پولىولەفين ونىمدەرىنەن جالپى 376 مىڭ تونىا ئوندىرىپ، قوراپتاپ، جىلدىق نسانانىڭ 55.3%ىن ورىندادى.

شىنحۋا شىنجياڭ خىمىيا ونەركاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگى كومىردى زەرتتەۋگە دەن قويسا، شىنتى ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى كەمەني كاسىبىندە قارا ئۇزىپ العا شقتى .

"قازىر ئبىزدىڭ كوپ كرىستالدى كەمەنىدە ەلەكترونداى دەڭگەيدى جالپى بەتتىك جۇزەگە اسىردىق، بۇنى اناعۇرلىم جوعارى دالدىكتەگى اسپاپتاردا قولدانۋعا بولادى"، ـ دەدى شىنتى ەنەرگيا شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار باس دىرەكتورى لي شىلياڭ.

كوپ كرىستالدى كەمەني فوتوۋولتتىق دارەجە جانە ەلەكترونداى دارەجە دەپ بولىنەدى، بۇل ەكەۋىنىڭ ايىرماشىلىعى جونىندە لي شىلياڭ مىناداي تەڭەۋ كەلتىردى: "100 مەترگە جۇگىرتىن سپورتشى سياقتى، فوتوۋولتتىق دارەجە 10 سەكۇند دشىندە جۇگىرىپ كەلسە مولشەرمەن ازيالىق ورە سانالادى؛ ەلەكترونداى دارەجە 9 سەكۇند 7 داقىلدا، 9 سەكۇند 8 داقىلدا كەلەدى، بۇل ەندى دۇنيە ئجۇزى بويىنشا ماڭداي الدى قاتارعا كىرگەندىك.

فوتوۋولتتىق دارەجەدەن ەلەكترونداى دارەجەگە ئوتۋ تەحنولوگياسىنا وسۋىنەن كەلەدى ـــ ئاربىر جۇمىس ئتارتىبىن قاتاڭ مەڭگەرىپ، ئار بۇنداى دالمە ـ ئدال ولشەپ وتىرۋ كەرەك؛ بۇل ماشاقاتتى قامال الۋ ـــ 2008 ـ جىلدان باستالىپ "كەمەني" الەمنە بويلاپ، 12 جىلدا تالاي ـ تالاي تەحنىكالىق قيىن ماسەلەلەردىڭ كۇرمەۋىن شەشتى.

قازىر شىنتى جاڭا ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى ەلەكترونداى دارەجەدەگى كوپ كرىستالدى كەمەني، ازوتتى كەمەني، وتتەكتى زىركونى سياقتى جاڭا ونمدەردەن، جاڭا تەحنولوگيالىق نسانداردان 30 نەشەسىن زەرتتەپ شعاردى، سوندداي ـ اق جىلىنا 80 مىڭ تونىا جوعارى تازالىقتاعى كرىستالدى كەمەني زەرتتەۋ ـ جاساۋ قابىلەتىنە يە بولىپ، وندىرىستىك قۋات جاعىندا دۇنيە ئجۇزدىنىڭ الدىڭعى قاتارىنا ئوتتى.

سالانى كەڭەيتىپ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىن ۇزارتىپ، دامۇدىڭ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتتى

7 ـ ايدىڭ 14 ـ كۈنى جۇڭتاي خىمىيا توبى فۇكاڭ ەنەرگيا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جوعارى دارەجەلى كەڭەسشىسى گاۋ ايچيڭ كۇشەپ تۇرىپ شعىرشق ئتارىزدى قۇبىر ماتەريالىن "دۇڭگ" ەتكىزىپ جەرگە تاستاي سالدى.

قايتا الىپ، باجايلاي قاراپ شقتى، ئپشىنى وزگەرمەپتى، ئبۇلىنبەپتى. "بۇل PVC جاڭا ماتەريالىنان جاسالعان، ەرەكشە بەرىك، ئپشىنى وزگەرمەيدى"، ـ دەدى گاۋ ايچيڭ. ونىڭ ارتقى جاعىندا اس ۇستەلى، ورىندىق، تەرەزە سياقتى ئۇي جيهاز ونمدەرى قاتارلىمەن ئتىزدىلپىتى، ئبىر قاراعانعا اعاشتان، بولاتتان جاسالعان ونمدەردەن پالەندەي ايىرماشىلىق جوق ەكەن.

دارەجەسىن ئوسىرىپ، جاڭالانۋىن جەدەلدەتۋ ئۇشىن، ئبىز PVC جاڭا ماتەريالىن زەرتتەۋ ـ اشۋ سەرپىنىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، PVC وڭدەۋ، ئوندىرۋ ۇلگى كورسەتۋ بازاسىن قۇردىق". گاۋ ايچيڭنىڭ ايتۋىنشا، مۇنداي جاڭا ماتەريالدان جاسالعان ونمدەردىڭ دىم تارتپاۋ، قۇرت تۇسىرمەۋ، ئپشىنىن وزگەرتپەۋ سياقتى قاسيەتتەرى بار بولىپ "نولدىك فورمالدەگيد، نولدىك لاستاۋ، نولدىك جاراقسىز زات شعارۋ، جيناپ الۋ" سىندى قورشاعان ورتانى قورعاۋ تالابىنا جەتكەن، اعاشتىڭ، بولاتتىڭ ورنىنا سۇلياۋدى بىستەتۋ جۇزەگە اسىرىلعان، قازىر ونەركاسىپتىك بەزەندىرۋ جانە ئۇي بەزەندىرۋ سالاسىندا جاپىاي قولدانىلۋدا ەكەن.

ينجەنەريا سالاسىنا كىرگەنى تەك شىنجياڭ جۇڭتاي (توبى) شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ ۇزارعان كاسىپ تىزبەگىنىڭ، ساپالىلانعان قامداۋ تىزبەگىنىڭ ئبىر بۇنىى عانا. سەرىكتەستىكتىڭ باس ينجەنەرى جاۋ يۇڭلۇ بىلاي دەدى: "سوڭعى جىلدارى ئبىز سوڭعى تۇتىنۋدىڭ جاڭا سالاسىن ۇزدىكسىز اشتىق. PVC قۇرىلىس ماتەريالدارىنىڭ شىنجياڭداعى قورا ـ جاي، ساياحات كورىنىس تۇيىندەرى، سوندداي ـ اق الەۋمەتتىك قۇرىلعىلارداعى قولدانىلۋىن كەڭەيتۋدىڭ سىرتىندا، ئبىز تاعى توقماشىلىقتىڭ سوڭعى جەلەسىندەگى بازارىن كوزدەپ، پارىقتاندىرىلعان جەلىمدى تالشقتى ونمدەردى زەرتتەپ اشىپ، توقماشىلىق، كىيم ـ كەشەك كاسىبى سالاسىنىڭ دامۇىنا دەم بەردىك".

تەحنىكادا جاڭالىق اشۋ ونمدەرىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتتى، ئونىم دارەجەسىنىڭ جوعارىلاۋى كاسىپ تىزبەگىن ۇزدىكسىز ۇزارتتى. كەزەكتە شىنجياڭ جۇڭتاي (توبى) شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى "كومىر ـ ەلەكتر ـ اك تاسى ـ كاربيد ـ PVC ـ ينجەنەريا، مەديتسينالىق سۇلياۋ" جانە "كومىر ـ ەلەكتر ـ تۇز ـ ئسلتى ـ جەلىم ـ ئجىپ ـ كەز ـ دەمە توقۋ ـ كيم" سىندى ەكى تولىق كاسىپ تىزبەگىن اشتى.

شىنجياڭ زىجيڭ فوتو ەلەكتر تەحنىكاسى شەكتى سەرىكتەستىگى دە كاسىپ تىزبەگىنىڭ "جوعارىدان تومەنگە دەيىن نزدەنىس جاساۋ" ساپارىن باستان وتكەرۋدە. اتالعان سەرىكتەستىكتىڭ كرىستال دەنە سەحنىدا تەحنىكەر اتباس بۇرشاقتىڭ ۇلكەندىگىندەي كوك جاقۇتتى كرىستال دەنەنىڭ ەكرانداعى سۇرەتىنە كوز الماي قاراپ وتىر.

بۇل كرىستالدىق دەنە "وسە" الادى. وسى بارىستا تەحنىكەر ئوسرۋ پەشىندەگى سۇدىڭ تەمپەراتۇراسى، سىتىقتىعى سياقتى پارامەترلەردىڭ وزگەرىسىنە ساي، دەر كەزىندە رەتتەپ، ونىڭ "تولىسپ وسۋىنە" كەپىلدىك ەتەدى.

ئبىر ايدان كەيىن "اتباس بۇرشاق" 30 كيلوگرام اۋىرلىقتاعى كوك جاقۇتتى كرىستال دەنە بولىپ "وسەدى"، ئسويتىپ، كاسىپ سالاسى تىزبەگى شەپ تۇزەيدى. بۇگىنگى كۇندە، شىنجياڭ زىجيڭ فوتو ەلەكتر تەحنىكاسى شەكتى سەرىكتەستىگى كوك جاقۇت كرىستال دەنە كاسىپ سالاسى تىزبەگى قۇرىلىسىن قالىپتاستىرىپ ۇلگەردى. كوك جاقۇت كرىستال دەنە ونەركاسىپ وندىرىسىندە قولدانىلادى، جارتىلاي وتكىزگىش LEDدىڭ وزەكتى نەگىزدىك ماتەريالى ئارى LED زەردەلى ۇيرەنۋ، كوز قورعاۋ شامى سياقتى ونمدەر دە شعادى.

كەڭ كولەمدە ورنالاستىرىپ، وزىق قۇرىلىمدىق ماتەريالدار شوعىرىن قالىپتاستىردى

وسزامانداناعان ونەركاسىپ جۇيەسىن جەدەل قۇرىپ جاساماپاز، جاسىل، جوعارى ئونىمدى دامۇدى ىلگەرىلەتۋدە، جاڭا ماتەريال كاسىبى شەشۇشى كىرىسۋ تۇيىندەرىنىڭ ئبىرى سانالادى.

2019 ـ جىلدىڭ ايناعندا مەملەكەتتىك دامۇ جانە رەفورما كومىتەتى 1 ـ توپتاعى مەملەكەتتىك ستراتەگيالىق جاڭا وركەندەگەن كاسىپ شوعىرلارىنىڭ ئتىزىمىن جاريالادى، بۇل قاتاردا ئۇرىمجى قالاسىنىڭ وزىق قۇرىلىمدىق ماتەريالدار كاسىبى شوعىرى دا بار.

شىنحۋا شىنجياڭ خىمىيا ونەركاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگى، شىنتى ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى، شىنجياڭ جۇڭحى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى، يانكۇاڭ شىنجياڭ كومىر خىمىيا ونەركاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگى سياقتى باستاماشى كاسىپورىندارعا سۇيەنە وتىرىپ، ئۇرىمجى گانچۋانباۋ ەكونومىكالىق ـ تەحنىكالىق اشۋ رايونى (ونەركاسىپ رايونى) ئۇرىمجى قالاسىنىڭ وزىق قۇرىلىمدىق ماتەريالدارىدا جاساۋداعى اۋماعىنا اينالدى.

باسقارۋ كومىتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى جاڭ بەي بىلاي دەدى: "باقشا رايونى قازىرگى كاسىپ سالاسىنىڭ نەگىزدىك باسىمدىلىعىنا سۇيەنە وتىرىپ، قوردى زورايتىپ، ارتۋدى كەڭەيتىپ، تىزبەكتى تولقتىرىپ، تىزبەكتى ۇزارتىپ، كەمەني نەگىزدى ماتەريالدار، الىۋمين نەگىزدى ماتەريالدار، كومىر نەگىزدى ماتەريالدار سىندى 3 كاسىپ سالاسى شوعىرىن بىرتىندەپ جەتىلدىرىپ، كەمەني نەگىزدى كاسىپ سالاسى، الىۋمين نەگىزدى كاسىپ سالاسى، كومىر نەگىزدى كاسىپ سالاسى، زىركونى نەگىزدى كاسىپ سالاسى سىندى 4 تىزبەكتى ئتۇيىندى تۇردە قالىپتاستىرىپ، ەكونومىكالىق داۋدىڭ جاڭا قوزعاۋشى قۇاتىن جەتىلدىرۋگە مەعەم نەگىز قالادى".

قازىر وسى باقشا رايونىندا جاڭا ماتەريال سالاسىندا ونەركاسىپتىك كەلەلى نسانداردان جىينى 45ى جوبالانۋدا، بۇعان جالپى 44 ميلليارد يۋان قارجى قوسىلعان، بۇدان سىرت، ئار ئتۇرلى سايكەستى نساندار بار. نساندار تىياناقتانعانىنان كەيىن، باقشا رايونىنىڭ كەمەلدى كاسىپ سالاسى تىزبەگىن قالىپتاستىرۋدىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ونمدەردىڭ قوسىمشا قۇنى مەن حالقارادا ىقپالىن جوعارىلاتادى.

جوباعا سايكەس، "ئتۇيىندى كاسىپورىندار (نسان) ـــ كاسىپ سالاسى تىزبەگى ـــ كاسىپ سالاسى شوعىرى" سىندى تەرەڭگە بويلاي دامۇ ۇلگىسى مەن "ئتۇيىندى كاسىپورىن (نسان) ـــ كاسىپورىن (نسان) جەتىلدىرۋ، ەنگىزۋ" سىندى ەندىك باعىتتا كەڭەيۋ ۇلگىسىنىڭ ۇزدىكسىز ىلگەرىلەۋىنە بايلانىستى، 2025 ـ جىلعا دەيىن ئۇرىمجى گانچۋانباۋ ەكونومىكالىق ـ تەحنىكالىق اشۋ رايونىنىڭ (ونەركاسىپ رايونى) وزىق قۇرىلىمدىق ماتەريالدار كاسىبى سالاسىنىڭ جاڭالىق اشۋ قابىلەتى زور دارەجەدە جوعارىلاپ، باسىمدىققا يە سالالاردا ئبىر توپ شەشۇشى وزەكتى تەحنىكانى يگەرىپ، كاسىپ تىزبەگى تولىق، سايكەستى جۇيەسى كەمەلدى وزىق قۇرىلىمدىق ماتەريالدار كاسىپ سالاسى شوعىرىن قالىپتاستىرىپ، تۇتاس شىنجياڭنىڭ ستراتەگيالىق جاڭا وركەندەگەن كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىن جانە جاڭا، كونە قوزعاۋشى قۇاتتاردىڭ اۋىسۋىن ىلگەرىلەتۋدە شوعىرلاندىرۋ، جەتەكتەۋ رولىن اناعۇرلىم ساۋلەلەندىرەدى.

ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ كەزىندەگى سۇمەن قامداۋ، توكپەن قامداۋ جانە لاس سۇدى ئبىر جايلى ەتۋ سياقتى حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋ قىزمەتتەرىن بار كۇشپەن ويداعداي بىستەۋ كەرەك

(باسى 1 ـ بەتتە)

ويداعداي بىستەۋ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدەن قامال الۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋدىڭ ماڭىزدى كەپىلى ئارى نەگىزگى حالىق تۇرمىسىنا كەپىلدىك ەتۋدىڭ ماڭىزدى مازمۇنى. ئار دارەجەلى، ئارقايسى تاراۋلار بارىنشا ئمان بەرىپ، جاۋاپكەرشىلىك سەزىمدى، بورىشتىلىق سەزىمدى شىن مانىندە كۇشەيتىپ، ىندەت كەزىندەگى سۇمەن قامداۋ جانە لاس سۇدى ئبىر جايلى ەتۋ سياقتى حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋ قىزمەتتەرىن بار كۇشپەن ويداعداي بىستەپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدەن قامال الۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋگە كۇش ۇستەۋ كەرەك.

مەملەكەت ەلەكتر تورى ئۇرىمجى ەلەكترمەن قامداۋ سەرىكتەستىگى ئۇرىمجى قالاسىنىڭ جانە بيىكتۇان 6 ـ شى ۇجياچۇي قالاسىنىڭ، بيىكتۇان 12 ـ شىسىنىڭ ەلەكتر تورى قۇرىلىسىنىڭ جۇمىس اينالىمى جانە توكپەن قامداۋ بوينشا قىزمەت وتەۋ مىندەتىن ارقالاپ وتىر. وسى سەرىكتەستىكتىڭ ەلەكتر قۇاتىن ۇلەستىرۋ ورتالىعىندا شوكىرات زاكىر ىندەت كەزىندەگى توكپەن قامداۋعا كەپىلدىك ەتۋ جاعدايىن ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىستى ئارى قالدىڭ ەلەكتر جۇمىسشى ـ قىزمەتشىلەرىنەن جانە ولاردىڭ وتباسىنداعىلاردان حال سۇرادى. شوكىرات زاكىر بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ەلەكتر قۇاتى تاراۋلارى سانالىلىقپەن ىندەتتەن ساقتانۋ كەلەلى جاعدايىن ارقاۋ ەتىپ، ەلەكتر تورىن باقىلاۋ ـ ولشەۋ جانە كۇتۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، توتەنشە جاعدايعا توتەپ بەرۋ بويىنشا دايىندىق جاساۋدى ويداعداي بىستەپ، بار كۇشپەن ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋگە جانە نەگىزگى حالىق تۇرمىسىنا ساياتىن ماڭىزدى تۇتىنۋشىلاردى توكپەن قامداۋ حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتىپ، تۇرعىندارداڭ توكتەن قالىپتى پايدالانۋ قاجەتتىگىن ئار الۋان امال قولدانىپ قاناعاتتاندىرۋ كەرەك. ەلەكتر قۇاتى جۇيەسىندەگى كادرلار، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر ۇلەس قوسۋ رۋحىن ۇزدىكسىز ساۋلەلەندىرىپ، ئس جۇزىندىك ارەكەتتەرى ارقىلى "حالقتىڭ ەلەكترى حالىق ئۇشىن" ۇستانىمى مەن باستى ماقساتىن امالياتتا ايگىلەۋ كەرەك.

ئۇرىمجى سۋ شارۋاشىلىعى توبى شىدۇنزىشان سۋ زاۋودى تۇتاس قالانىڭ تورتتەن بىرىنەن استام بولىگىن سۇمەن حاۋىپسىز قامداۋ مىندەتىن ارقالايدى. شوكىرات زاكىر جۇمىس باسىندا سۇدى ئبىر جايلى ەتۋ ئتارتىبىن، ت. ب كوزدەن كەشىردى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: سۇمەن حاۋىپسىز قامداۋ حالىق بۇقاراسىنىڭ ئومىرىنىڭ سالاماتتىعىنا سايادى. سۋ بىستەرى تاراۋلارى، ئسوزىسز، حاۋىپسىزدىك ئبىرىنشى يدەياسىن مىقتاپ ورناتىپ، ەڭ جوعارى ولشەمەن، ەڭ قاتاڭ تالاپپەن "سۋ ساپاسى وتكەلىن" ويداعداي يگەرىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىن مۇلدە حاۋىپسىز، تازا، ساپالى اۋىز سۇمەن قامداۋ كەرەك. اسىرەسە، ىندەت كەزىندە تومەنگى شەكتە ويلاۋدى ونان ارى كۇشەيتىپ، سۋ قاينارى ئوڭىرىن قورعاۋ، تازارتۋ، زارارسىزداندىرۋ، باكتەريا جويۋ، سۋ ساپاسىن تەكسەرۋ ـ ولشەۋ، قۇبىر تورىمەن سۋ جەتكىزۋ سياقتى جاقتاردا ۇزدىكسىز ئالسز تۇستاردى كۇشەيتىپ، ولقىلىقتاردى تولقتاپ، شىن مانىندە تۇبەگەيلى حاۋىپسىزدىك تالاپتارىن قىزمەتتىڭ جالپى بارىسىندا ئارقايسى بۇىندارىندا بۇلجىتپاي دايەكتەلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىعىن باتىل تۇردە ويداعداي قورعاۋ كەرەك.

ئۇرىمجى قالاسى حدۇڭ ۇيلىيا سۋ بىستەرى شەكتى سەرىكتەستىگى نەگىزىنەن تيانشان رايونى، سايباق رايونى مەن جاڭا قالا رايونىنىڭ ئبىر ئبولىم لاس سۇلارىن قابىلداپ ئبىر جايلى ەتەدى. شوكىرات زاكىر وسى سەرىكتەستىكتە تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەندە بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: سۋ بىستەرى تاراۋلارى مەملەكەتتىڭ لاس سۇدى ئبىر جايلى ەتۋ ئتارتىبى مەن ولشەمىن قاتاڭ اتقارىپ، ۇلگى الىپ، تەكسەرۋ ـ ولشەۋ جىيلىگى مەن تەبىنىن ارتتىرىپ، ۇيرۇس جويۇدى علمي تۇردە ويداعداي بىستەۋ كەرەك. لاس سۇلاردى ئبىر جايلى ەتۋ تەحنولوگياسىن ساپالىلاندىرىپ، لاس سۇلاردى ئبىر جايلى ەتۋ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، ولشەمگە جەتكەندە عانا بىستىرۋعا، حاۋىپسىزدىك تالابىنا جەتكەندە عانا بىستىرۋعا باتىلدىقپەن شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

اۋتونومياليا رايونىنىڭ ورنباسار ئتوراعاسى جاۋ چۇڭجيۋ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋدە بىرگە بولدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

سوڭعى جىلدارى رايونىمىز ساپا ارقىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن كوركەيتۋ، جاسىل تاسىلمەن اۋىل شارۋاشىلىعىن كوركەيتۋ، ماركا ارقىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن كوركەيتۋ ستراتەگياسىنا تاباندى بولىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ئتۇسىمدى ارتتىرۋدى باعدار ەتۋدەن ساپاسىن ئوسىرۋدى باعدار ەتۋگە بۇرىلىس جاساۋدىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جاسىل، ساپالى، ەرەكشەلىككە يە، ماركالى بولۋىن كورنەكتىلەندىرىپ، ەرەكشە اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرىنىڭ جاسىل "كۇالىگى" بولۋىنا مۇمكىندىك جاسادى.

مىنە وسىنداي "كۇالىك" بولۋدىڭ ارقاسىندا 2019 ـ جىلى شونجى اۋدانى ۇنىنىڭ ساتىلىم كىرىسى ئبىر ميلليارد 250 ميلليون يۋانعا جەتىپ، شىنجياڭ سىرتىنا ساتىلۋ مولشەرى جالپى ساتىلىم مولشەرىنىڭ 60%ىنان استى. بىيل سانجى حۇيزۋ اۋتونومياليا وبلىسى اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەردىڭ تولىمدىلىق كۇالىگى ئتۇزىمىن جالپى بەتتىك اتقارىپ، اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرىنىڭ تولىمدىلىق كۇالىگىنە ئونىمنىڭ اتىن، ماركانىڭ اتىن، سالماعىن، وندىرىلگەن جەرىن، حابارلاسۋ ئتاسىلىن، ئوندىرۋشى تۇلعانى جانە تولىمدىلىق كۇالىكتىڭ بەرىلگەن ۇاقىتىن جازىپ، "كۇالىكپەن تورعا شعۇدى، كودپەن جەلگە تىركەلۋدى، بەلگىمەن بازارعا شعۇدى" جۇزەگە اسىرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرىن ئوندىرۋ ـ ساتۋدى مەملەكەتتىك اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرىنىڭ ساپا حاۋىپسىزدىگىن قۇزاستىرۋ جۇيەسىنىڭ باسقارۋىنا ەنگىزدى. "سانجى وبلىسى 'جاسىل استىق قامباسىن' ۇزدىكسىز تۇلعالادى، قازىر بۇكىل وبلىستاعى ۇندارداڭ 70%ىن استامى جاسىل ازىق ـ تۇلىك ولشەمىنە جەتتى"، ـ دەيدى سانجى وبلىستىق پارتكوم اۋىل شارۋاشىلىعى كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى، وبلىستىق اۋىل شارۋاشىلىق، اۋىل ـ قىستاق مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى گو حۋاي ـ ان.

اقسۋ ايماعىنىڭ اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسىپ سالالاندىرۋ كەڭسەسى مانەرلەۋ ئبولىمىنىڭ جاۋاپتىسى لي ۇيجۇن بىلاي دەپ تانىستىردى: اقسۋ ايماعى جاسىل ەگىنشىلىكتى دامىتىپ، ساپالى جەمىس ورمانى بازاسى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتىپ ساپانى قۇزاستىرۋ ئتۇزىمىن اتقارىپ، جەمىس ورمانى كاسىبىنىڭ ساپاسىن ئوسىرۋدى، ونمدىلىگىن ارتتىرۋدى جەبەدى. قازىر بۇكىل ايماقتا "جۇڭگو ورمان ازىق ـ تۇلىكتەرى وندىرىسىنەن ۇلگى كورسەتۋ بازاسى" 2 ميلليون مۇدان استامعا، ساپالى جەمىس ورمانى بازاسى ئبىر ميلليون مۇدان استامعا جەتتى. سونىمەن بىرگە، "اقسۋدىڭ جاقسى جەمىس قاينارى" وڭىرلىك ۇلكەن ماركا 2 ولشەمدى كودپەن تەگىن قۇزاستىرۋ، ساپا قۇزاستىرۋ جۇيەسىن جالپى بەتتىك جالپىلاستىرىپ، بازادان مانەرلەۋ، اينالىم بۇىندارىنا، ونان ساتىلمعا دەيىنگى ساندى مالىمەتتەردىڭ بارلىعىن قۇزاستىرۋعا مۇمكىندىك جاسالدى. تۇتىنۋشىلار ئونىم قوراپتالعان جاشكىتەگى 2 ولشەمدى كود "كۇالىگىن" جايماسا بولعانى، بۇل جەمىس ئونىمىنىڭ "شىققان تەگىن" بەس ساۋساعىنداي ئبىلىپ، الاڭسىز تۇتىنا الادى.

"ئبىزدىڭ شالاندارعا ەگىلۋدەن جىينالۋعا دەيىنگى ئار بۇىننىڭ بارلىعىندا جاسىل ئتارتىپ بويىنشا ئبىر تۇتاس باسقارۋ جۇرگىزىلدى". اقسۋ قالاسى گبي شالان شارۋاشىلىعى شارۋالار كاسىپتىك سەلەمىنە بەستىك كووپەراتيۋىنىڭ القا باستىعى ساۋ مەڭفۇدىڭ تانىستىرۋىنشا، بىلتىر سەلبەستىك كووپەراتيۋ ەككەن ەرەكشە دارەجەلى شالاننىڭ ئار كيلوگرامى 35 يۋانعا دەيىن ساتىلىپ، 1 ـ دارەجەلى شالاننىڭ ئار كيلوگرامىنىڭ ئوزى 30 يۋانعا جەتكەن.

2019 ـ جىلعا دەيىن بۇكىل رايوندا اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جەرگىلىكتى ولشەمدەرى 574كە، "زالالسز اۋىل شارۋاشىلىعى ئونىمى، جاسىل ازىق ـ تۇلىك، ورگانيكالىق اۋىل شارۋاشىلىعى ئونىمى جانە اۋىل شارۋاشىلىعى ئونىمىنىڭ جاعراپيالىق بەلگىسى" بار اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرى 2065كە، شىنجياڭ اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ايگىلى ماركالارى 159عا جەتتى. جاسىل ەگىنشىلىك، ئونىمنىڭ تەگىن قۇزاستىرۋ، ماركا تۇلعالاۋ شىنجياڭ اۋىل شارۋاشىلىعى ونمدەرىنىڭ "ەرەكشەلىگىن" ەكونومىكانىڭ "جارقىن بەينەسىنە" اينالدىردى.